

■ طی ماه‌های اخیر با چه چالش‌های در زمینه تأمین گاز در کشور روبه‌رو بوده‌اید؟

در ابتدای مسؤولیت‌م اعلام کردم که باید بپذیریم در کشور با ناترازی گاز مواجه هستیم. به این معنا که اگر هم اکنون ۱.۲ میلیارد مترمکعب گاز در شبکه کشور وجود داشت، می‌توانستیم بدون هیچ محدودیتی، نیاز نیروگاه‌ها، صنایع، مصرف‌کنندگان خانگی، صادرات و تزریق به مخازن نفتی را تأمین کنیم.

این ناترازی انرژی در سراسر جهان از طریق سبده سوخت متنوع و مدیریت مصرف جبران می‌شود مصرف گاز در ایران، در فصل زمستان بیشتر به سمت بخش خانگی، تجاری و صنایع کوچک متمایل می‌شود و سایر مصرف‌کنندگان مصرف خود را متناسب با این شرایط تنظیم کرده و به سوخت جایگزین روی می‌آورند.

■ در حوزه دیپلماسی انرژی آیا مذاکراتی با دیگر کشورها صورت گرفته یا کشورمان از ترکمنستان و روسیه گاز وارد کرده است؟

تاکنون به دلایل مختلف وارداتی از ترکمنستان نداشته‌ایم، اما مذاکرات و اقدام‌های دیپلماتیک در حوزه انرژی و گاز همچنان ادامه دارد.

ترکمنستان در فصل سرما تمایل چندانی به فروش گاز ندارد، زیرا ظرفیت تولید آن محدود است، این کشور نیمی از تولید گاز خود را به چین صادر کرده و بخش زیادی را نیز برای مصرف داخلی خود نگه می‌دارد. تنها مقدار کمی از ظرفیت تولید آن باقی می‌ماند که معمولاً برای مدیریت ناترازی شبکه داخلی خود استفاده می‌کند.

ما آمادگی لازم برای مذاکره در زمینه سوآپ گاز بین ترکمنستان و آذربایجان را داریم. همچنین تفاهم‌نامه‌های گازی میان ایران و روسیه در مراحل پایانی است.

زمان نهایی شدن قرارداد گازی با روسیه و نحوه اجرای آن به بررسی آلترناتیوهای مختلف بستگی دارد، ممکن است این همکاری در قالب فازهای مختلف یا قراردادهای متنوع انجام شود، اما به‌طور جدی در برنامه‌ها و مذاکرات مقرر دارد و تاکنون اقدام‌های مثبتی در این زمینه انجام شده است.

■ به نظر شما مهمترین عواملی که می‌توانند به بهینه‌سازی مصرف گاز کمک کنند چه عواملی هستند؟

بر اساس مصوبه‌ای که شورای عالی انرژی از شورای اقتصاد دریافت کرده بود، طرحی برای بهینه‌سازی و بهبود عملکرد موتورخانه‌ها از ۱۳۹۸ کلید خورد و در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ اجرایی شد. به این منظور، شرکت‌های گاز استانی اقدام‌های مختلفی را در سه بخش نصب رسوب‌گیر، عایق کاری حرارتی و تنظیم مشعل انجام دادند. این اقدام‌ها به‌ویژه برای مشترکانی که مصرف

بالایی داشتند و موتورخانه‌های آن‌ها نیاز به اصلاح داشت، اجرا شد و ادامه دارد.

یکی از مؤثرترین راهکارهای مدیریت مصرف گاز را بهینه‌سازی مصرف در ساختمان‌ها است به طوری که اجرای مبحث ۱۹ مقررات ملی ساختمان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. طبق برآوردها، حدود ۷۰ درصد از مصرف انرژی در ساختمان‌ها مربوط به گرمایش است و باقی آن به مصارفی مانند آب گرم و اجاق گاز اختصاص دارد. بنابراین، منطقی است که بیشترین تمرکز بر کاهش مصرف در این بخش باشد.

بخش قابل توجهی از مصرف انرژی ساختمان مربوط به مرکز تولید انرژی شامل برق، گاز و سیستم‌های سرمایشی و گرمایشی است. در این میان، عملکرد بهینه موتورخانه‌ها نقشی کلیدی دارد. اگر موتورخانه‌ها در بالاترین راندمان خود کار کنند، نه تنها بهره‌وری انرژی افزایش می‌یابد بلکه شدت مصرف انرژی نیز در کشور کاهش پیدا خواهد کرد.

■ در خصوص پیچیدگی‌های که بعضاً در کار تولید و انتقال گاز در کشور وجود دارد، بفرمایید؟

مدیران شرکت ملی گاز در این زمینه نیاز است که با ارائه گزارش‌های تحلیلی، فنی و دقیق بر

پایه اطلاعات درست و شفاف و تأیید شده، از ورود اطلاعات نادرست در فضای تصمیم‌گیری و بروز خطای شناختی برای مدیرانی که ناگزیر به اتخاذ تصمیمات سرنوشت‌ساز در این عرصه هستند، جلوگیری شود.

چون شبکه گاز در همه جای دنیا یک شبکه بسیار پیچیده و با ضریب ناپیچینی بالا است، پیچیدگی‌های مدیریت شبکه گاز در کشور ما که اقلیم چهار فصل دارد و بالغ بر ۷۰ درصد سبده انرژی آن با گاز تأمین می‌شود، بسیار بیشتر و منحصر به فرد است. به عنوان مثال شبکه گاز ما برخلاف کشورهای اروپایی، مستقل از کشورهای همسایه است. ضمن اینکه مدیریت بیش از ۴۶۰ هزار کیلومتر خط لوله و ۴۰ هزار کیلومتر خط لوله فشار قوی، ۹۴ ایستگاه تقویت فشار و ۲۰ پالایشگاه گاز در گستره‌ای به وسعت تمام کشور کار بسیار دشواری است.

نکته مهم اینکه بخشی از این مدیریت شبکه با استفاده از چندین نرم‌افزار و به کارگیری الگوریتم‌های مختلف برای پیش‌بینی وضعیت مصرف انجام می‌شود و بخشی هم با دانش تخصصی همکاران ما، نمی‌توان به راحتی و با تحلیل سطحی درباره مدیریت مصرف و ناترازی صحبت کرد.